

A nyomorult

SALLÓ [SALGÓ F. LÁSZLÓ]

Az én hazám a kapualja,
Anyám helyett az volt anyám,
Hogy nyomorún, éhezve, fázva
Kitett egy téli éjszakán.
Kicsiny testem rongyokba kötve;
S hogy ott feküdtem félig halva:
Örökre eljegyzett magának
A sötét, szűk kis kapualja.

Ott fogantam a kapualján,
Szegény cselédlány volt anyám,
Megejtették, a bűnbe vitték
Egy lázas, téli éjszakán.
Ott szült anyám, titokban, félve,
Hogy jaját senki meg ne hallja:
Kemény, köszívvel titkot tartott
A nászi ágy, a kapualja.

S azóta sok keserves órám
Volt és vidám csak oly kevés;
Loholtam, küzdöttem, nyomorogtam,
A sorsom a szenvedés.
Éheztem, fáztam, óh de mennyit!
A bűn a nyomorgókat csalja...
Te elrejtettél, ágyat adtál
Zord éjszakákon, kapualja.

Tudom, hogy majd egy téli éjjel,
Az éhség és fázás megöl,
Fáradt, beteg elroncsolt testem
A kapualj kövére döl;
Hol egykor bűnben megfogantam,

S hová kitett anyám két karja.
Az lesz majd a halotti ágyam,
Édes anyám, a kapualja.

(Kis élelclap, 1909. 14. sz.)

Festett világ

Regényvázlat

SALGÓ F. LÁSZLÓ

Színpad! Ahol a korona papírmásé, a drágakövek üvegdarabok. A pirulás kármin, az ártatlanság a púder. Ahol hamis a csók, a halál; játék az erkölcs, a szerelem. Messziről bűvös láng, a művészet, a tisztaság vesta lángja... közléről lidérectűz, mely beszennyezi azt, akit lángja ér. Ezernyi ábránd temetője, megölője a poézisnek, az illúzióknak.

És mégis!... Akit rabul ejtett Potemkin-világod,³ festett, kasírozott mi-voltod, az örökösen rabod marad. Hiába menekülne, nem tud. Hiába futna, nálad marad; benned él, veled hal. Kacag, mikor a szívét a fájdalom szorítja össze, torkát a sírás fojtogatja; arca piros, mikor már eljegyezte a halál; lukullusi lakomákat eszik végig a kasírozott eledelből, mikor nincs hová fejét lehajtsa; tiszta szűz, mikor már rég a bűn martaléka...

Színpad!... Mennyi varázs, mennyi bűvölet e szóban! Hány életnek volt megrontója, hány boldogság szétzúzója!...

3 Értsd: hamis világod. Az elnevezés Grigorij Alekszandrovics Patyomkin, II. Katalin cárnő miniszterének nevéből ered, de valószínűleg csak egy hamis – de világszerte ismert – anekdotára alapszik. Eszerint ugyanis Patyomkin 1787-ben csak a homlokzati falak megépítésével, azaz ál-falu felépítésével várta volna a cárnő krími látogatását, hogy meggyőzze őt a meghódított terület gazdagságáról.